

ВЗАЄМОДІЯ МІЖ ВИКЛАДАЧЕМ ТА СТУДЕНТОМ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Системний підхід у науковому дослідженні дає змогу розглядати будь-яке явище зі сторони виокремлення складових елементів даного явища, одночасно досліджуючи їх взаємодію та взаємозалежність на рівні системи.

У вищій школі основними такими елементами системи є суб'єкти навчального процесу, тобто викладач та студент. Важливого значення за таких умов набуває дослідження процесу взаємодії з боку цивілізаційної парадигми.

Виступаючи суб'єктами в вищій освіті, викладач та студент мають ряд ознак, які і визначають їх суб'єктну природу. Зокрема, вони мають власні цілі, які визначаються їх мотивами та стимулами, свідомо підходять до реалізації цих цілей, досягнення яких є можливим лише в процесі взаємодії.

Наявність цілей у суб'єктів є головною умовою функціонування будь-якої системи, і освіти зокрема. Будучи членом певної спільноти суб'єкт (чи то викладач, чи то студент) обов'язково має власну мету. Ціль, як суспільне явище, в своїй основі має важливу характеристику: ціль будь-якої діяльності являє собою один з різновидів цінностей та потреб. Тому наявність цілей у суб'єктів визначає певну спрямованість на певні цінності, на дії, на розвиток і рух.

Б. Гаврилишин у праці «Дороговкази в майбутнє» виокремлює три групи цінностей, які здатні сприяти реалізації окремих цілей кожного суб'єкта. Перша група індивідуально-конкурентційних цінностей забезпечує наявність устремління та прагнень людини до самореалізації, до задоволення власних інтересів. В освіті для студента це прагнення набутти певної кваліфікації, отриманим теоретичні та прикладні знання, які в подальшому сприятимуть самореалізації його в житті.

Друга група — групово-кооперативні цінності — визначають людину як частинку світобудову, але дуже важливу частинку. Тому кожен суб'єкт повинен жити і працювати на користь суспільства і бути націленим на реалізацію таких цілей, що пов'язані з громадянськими обов'язками. А саме, займаючись процесом на-

вчання і викладач, і окремий студент мають змогу сприяти розвитку держави, суспільства і людства в цілому.

Третя група, яку виокремлює Б. Гаврилишин, називається егалітарно-колективістськими цінностями. Цілі, які вони визначають для суб'єкта, формуються під впливом усвідомлення рівностей у можливостях, рівностей перед законом, рівностей прав для задоволення своїх потреб. Такі цілі можна реалізувати лише в процесі взаємодії між викладачем та студентом.

Відповідно до цивілізаційної парадигми взаємодія між викладачем та студентом проявляється в формі співпраці, співробітництва, тобто через реалізацію індивідуальних та спільних цілей. Саме співробітництво є способом узгодження різних індивідуальних інтересів, досягнення яких призводить до взаємодії в навчанні.

Взаємодія, як процес між різними суб'єктами, супроводжується передачею матерії у вигляді розподілу ресурсів та благ, діяльності (руху), яка залежить від статусу окремих суб'єктів, та інформації, що в сучасних умовах є одним з найважливіших факторів отримання якісних та ґрунтовних знань.

Як висновок можна зазначити, що лише здійснюючи ефективну взаємодію між суб'єктами навчального процесу можна досягти бажаних результатів в опануванні необхідних компетенцій студентів як майбутніх висококваліфікованих фахівців та досягти необхідного рівня підготовки спеціалістів у вищих навчальних закладах країни.

*В. Г. Чужикова, доц.,
кафедра педагогіки та психології*

ДИДАКТИЧНІ МОДЕЛІ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ТВОРЧИХ ЗАВДАНЬ

Підвищення рівня ефективності викладання предмету, у тому числі за рахунок удосконалення методів навчання, є сучасною ознакою часу, адже глобальна конкуренція в освітніх послугах загострюється так само швидко, як і в багатьох галузях економіки. Якісний освітній продукт в умовах сьогодення є таким же предметом купівлі-продажу, як і багато інших, а з огляду на те, що аутсорсінг освіти може перетинати кордони багатьох країн